

Geachte voorzitter

Leden van de Nationale Assemblee

Goedemorgen. Het is mij weer een genoegen om voor de derde keer de jaarrede uit te spreken.

Terwijl ik mijn jaarrede hier houd en uw parlement toespreek moeten wij constateren dat wij in uitdagende tijden leven. Wij worden nationaal en internationaal geconfronteerd met enorme dreigingen en uitdagingen. Dreigingen en uitdagingen die onze zekerheden wegnemen waarbij we duidelijk merken dat de armoede toeneemt. De onzekerheid groeit maar tegelijkertijd zien wij kansen en mogelijkheden in de crisis welke wij thans meemaken.

Het strategisch doel van de Regering is om een beter gezonder en veiliger Suriname voor alle Surinamers in alle delen van ons geliefd land te realiseren. Met als hoogste prioriteit de armoede aanpakken. Dit proces van herstel op weg naar groei en duurzame ontwikkeling is reeds gestart. De fundamenten zijn reeds gelegd en wij zullen doorgaan op deze weg met onze regeerverantwoordelijkheid die we reeds 27 maanden dragen maar wel met een beleidsombuiging en met aangescherpte prioriteiten. Wij gaan verder met beleidsaanpassingen op de ingeslagen koers naar die eindbestemming die we allemaal graag willen bereiken, namelijk economische groei welzijn en welvaart voor elke Surinamer.

Wij weten dat met het gevoerde financieel-economisch en sociaal beleid het licht in de tunnel al zichtbaar is. Beetjes bij beetjes step-by-step komen we uit het diepe dal uit de diepe crisis en het is niet de eerste keer dat Suriname uit zo een diep dal kruipt. Als klein land hebben we door de jaren veel meegemaakt. We hebben zeer slechte tijden gekend en die tijden mogen zich niet herhalen. Echter door de vele 'fake nieuws' berichten verspreiding van onwaarheden wordt onnodige onzekerheid gecreëerd.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblee. Laten wij ophouden met het onnodig zaaien van paniek onzekerheid en onrust. Dit hebben wij nu niet nodig. Er heerst genoeg onzekerheid waarmee wij als regering worden geconfronteerd en daar moeten we ons op concentreren en niet op 'fake nieuws' en onruststokers.

Het reeds gevoerde financieel-economisch en sociaal beleid van deze regering heeft veel resultaten opgeleverd. Deze zijn onlangs gepresenteerd in het boek 'samen verder bouwen aan welvaart en welzijn' twee jaar regering Santokhi-Brunswijk, waarbij voor het jaar 2022 meer dan 172 resultaten zijn geboekt.

Ik noem slechts enkele op:

- Internationaal is Suriname weer op de kaart gezet en zijn de internationale banden versterkt en geïntensiveerd;
- Samenwerking met Internationale Financiële Instituten en financiële steun, hebben geleid tot meer dan 1,5 miljard USD steun;

- Herstel van de asfaltwegen in de districten Paramaribo Wanica, Marowijne en Para;
- Praktijklokalen voor technisch onderwijs in alle districten waarbij in de districten Commewijne Nickerie Saramacca Wanica en Paramaribo de scholen reeds in gebruik genomen zijn voor technisch- en beroepsonderwijs om vooral geschoolde krachten te leveren aan verschillende productiesectoren op de nationale en internationale arbeidsmarkt.
- Brengen van schoon en zuiver drinkwater naar de verschillende gebieden die dit nog niet hadden zoals Commewijne Marowijne Nickerie weg naar Atjoni, Adjumakondre, Casipora;
- Brengen van elektriciteit naar verschillende gebieden die nog niet waren voorzien zoals de dorpen in de omgeving van Moengo, Alfonsdorp en Nickerie maar ook investeringen in hernieuwbare energie in verschillende delen van het land;
- Aanvang gemaakt met de aanleg van zonne-energienetten, Solar farm, in diverse gebieden in de districten zoals reeds in het district Nickerie en Sipaliwini.
- Meer dan elfduizend grondbeschikkingen¹ uitgereikt in diverse districten zoals Para Nickerie Commewijne Saramacca en Wanica en;
- Reeds is het startsein gegeven voor het opzetten van de diepzeehaven te Suzannasdaal die ook zal dienen als belangrijke infrastructuur voor de olie- en gasindustrie.

¹ 11.696 grondbeschikkingen uitgereikt.

En de projecten zetten zich voort waaronder de ananas pilot waarbij reeds 99 lokale boeren, vanuit 15 dorpen zich hebben opgegeven. Wij zijn menens het achterland gelijke kansen te bieden als de rest van de natie. Nog binnen dit regeer termijn zal bijkans 725 hectare grond worden beplant met ananas.

Wij benen de technologische ontwikkelingen zo goed als mogelijk bij binnen ons beleid. De start van ons "biogas energie uit rijstkaft" project is daar een voorbeeld van. Hiertoe zijn tijdens het bezoek van premier Rutte diverse MOU's getekend, voor investeringen door de private sector van Suriname en Nederland.

Als regering realiseren wij ons dat U kritisch kijkt naar het gevoerde beleid en dat willen we ook. Maar kijkt u ook naar de resultaten kijkt u ook naar wat deze regering heeft gerealiseerd. Houdt u dan vooral rekening met de crisis die op ons afkomt en waarmee de gehele wereld ook te kampen heeft. En dat gaan we gezamenlijk aanpakken om Suriname weerbaar te maken voor wat op ons afkomt.

Wij weten dat het doorvoeren van een herstructureringsstraject geen makkelijke opgave is. Maar het is een noodzakelijke! Daarvoor is ons geen andere optie gelaten. Wij weten ook dat niet alles is gegaan zoals wij ons hadden voorgesteld. Echter kan deze regering vrij weinig doen aan invloeden van buitenaf zoals de invasie van Rusland in Oekraïne en de daarmee samenhangende internationale conflicten en sancties. Het heeft niet alleen een schaarste veroorzaakt in voedsel en brandstof maar ook een gevaarlijke situatie gecreëerd op het gebied van internationale veiligheid en vrede. Wij allen weten dat naast deze mogelijke

wereldrecessie de wereld en de mensheid geconfronteerd worden met problemen als klimaatverandering, schuldenproblematiek, hoge transportkosten en de onregelmatige aanvoer van goederen alsook de gevolgen van de Covid-19 pandemie.

De impact van een dergelijke wereldrecessie zal meer problemen voor ons creëren en wij zullen daarop bedacht moeten zijn door nu reeds mogelijke scenario's in kaart te brengen. Als regering zullen we er alles aan doen om de consequenties voor ons allen dragelijk te maken. Daarom is een speciaal team belast dat binnen vier weken mij van advies moet voorzien over welke stappen ondernomen kunnen en moeten worden. Het Regeerbeleid zal zich daarom in de komende maanden concentreren op directe en voelbare verbetering van de leefbaarheid voor onze landgenoten. Er is een traject gestart voor uitvoering van diverse gemeenschapsprojecten in de verschillende districten en ressorten en in de komende weken en maanden zal dit geïntensiveerd worden. Het traject van uitvoering van ons sociaal vangnet met de nadruk op huisvesting is al voorbereid en delen daarvan zijn al in uitvoering.

De bestuurlijke problematiek van ons land is veel diepgaander dan eerder gedacht. Gebrek aan gekwalificeerde capaciteit, verzwakte instituten en een inefficiënt en weinig productief overheidsapparaat, in het algemeen, bevorderen consistente en tijdige uitvoering van plannen programma's en projecten niet.

Geachte voorzitter. Ik wil gebruikmaken van dit moment om mijn dank uit te spreken, aan u allen, vooral aan het groot aantal ambtenaren die ondanks de beperkingen in capaciteit,

hun waardevolle bijdrage hebben geleverd en blijven leveren aan de ontwikkeling van het land. In het bijzonder aan zorg- en onderwijspersoneel aan de politie en militairen maar ook aan het personeel van andere instanties zoals het NCCR die bij calamiteiten zoals bij de overstromingen in het binnenland belangrijk en goed werk hebben verzet.

Voorzitter, gezamenlijk zullen wij de mouwen opstropen en aan de slag moeten gaan als Sranan man nanga Sranan uma. Deze nationale opstelling is in het afgelopen jaar goed naar voren gekomen. Uit de verschillende hearings die zijn gehouden in de afgelopen periode blijkt een goed begrip voor de uitdagingen waarvoor de Regering en het Surinaamse volk staan. Ook is onomwonden aangegeven de problemen en de knellende situatie welke grote delen van het volk ervaren door de getroffen maatregelen. Met name de kosten van levensonderhoud en de achteruitgang in de koopkracht staan hoog op de lijst van de zorgpunten.

Wij zullen in het komend begrotingsjaar in de dialoog in de verschillende overlegstructuren zoals de Sociaal-Economische Raad het Tripartite Overleg alsook in de verschillende ministeriele clusters meer aandacht aan deze zorgpunten besteden.

Voorzitter, armoedebestrijding en leefbaarheidsverbetering genieten meer prioriteit van de Regering in de komende maanden.

Ik dank de georganiseerde vakbeweging en het bedrijfsleven voor de constructieve opstelling en werkwijze welke men heeft gedemonstreerd onder moeilijke omstandigheden en hun voorstellen om te komen tot een betere en rechtvaardige samenleving.

De Regering waardeert ook de constructieve gesprekken die zijn gevoerd met de media via de Surinaamse Vereniging van Journalisten om te komen tot een beter begrip van de omstandigheden van informatieverschaffing en de communicatie met de samenleving.

Het is in deze geest van partnerschap en constructieve samenwerking dat ik vandaag aan U en uw geacht college deze jaarrede presenteer. Een realistische benadering van wat we meemaken en waar we zijn maar met optimisme en een positieve attitude dat we als Surinaamse bevolking en natie deze uitdagingen met opgeheven hoofd aankunnen. Naast de moeilijke financieel-economische agenda moet onze aandacht ook uitgaan naar het maatschappelijk bestel. Hoe ziet onze samenleving eruit? Is dat de samenleving welke wij willen overdragen aan de volgende generatie? Moet er geen maatschappelijke discussie gevoerd worden over deze zaken? Dit is een andersoortige agenda. Één welke ons noodzaakt in ons hart te kijken ons verplicht in de spiegel te kijken en onszelf moeilijke vragen te stellen.

In het komend jaar zal de Regering specifieke aandacht aan dit aandachtsgebied schenken. Middels diepgaande discussies met maatschappelijke organisaties met name de religieuze en onderwijsorganisaties.

Overheidsbestuur moet doelmatiger transparanter en met regelmatige en kwalitatief betere verantwoording naar de verschillende organen van Staat. Belangrijke zaken die hierbij besproken moeten worden hebben te maken met de kwaliteit van ons bestuur met name in termen van de dienstverlening en het uitbreiden van E-governance.

Het gebrek aan gekwalificeerde capaciteit met ervaring en een bredere kijk op zaken vormt thans een belangrijke

beperking bij de uitvoering van verschillende beleidsdoelen van de Regering.

Ons onderwijs zal aan een algehele heroriëntatie onderworpen moeten worden. In dit kader ondergaat ons onderwijs een transformatie om verspilling van talenten tegen te gaan, inclusiviteit te bevorderen en goed opgeleid kader te leveren, dat afgestemd is op de huidige en toekomstige arbeidsmarkt en economische bedrijvigheid. Het overheidsapparaat moet slanker en zeker beter betaald worden. Public Sector Reform vormt hiertoe een belangrijke beleidsdoelstelling welke thans in initiële uitvoering is genomen. Ook zien we dat het vertrouwen in de politiek over het algemeen aan het eroderen is. Gezamenlijk moeten we bediscussiëren wat gedaan moet worden om dit vertrouwen te herwinnen. Dat we een nieuwe frisse moderne en aansprekende politiekvoering en -cultuur nodig hebben is voor mij geen punt van discussie. Een politiekvoering die de partij politieke grenzen overschrijdt. Een politiekvoering gebaseerd op normen en waarden die in dienst staan van de natievorming.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblee. In verhevigde vorm en met prioriteit zal gewerkt worden aan corruptiebestrijding. Wij zijn verheugd dat het Openbaar Ministerie en de Rechterlijke Macht met veel inzet en energie werken naar afronding van de reeds ingediende gevallen waar vermoedelijk corruptieve praktijken hebben plaatsgevonden.

De Anti-Corruptie Commissie die voortvloeit uit de anticorruptie wet is al voorbereid en zal in het komende begrotingsjaar een feit zijn. Ook hier ontbreken de relevante onderzoeksinstanties vaak de noodzakelijke expertise om aan

de bewijslast-verplichting te voldoen in vooral complexe en gecompliceerde corruptiezaken. Tegelijkertijd zal met medewerking van verschillende groepen in de samenleving structureel gewerkt moeten worden aan de versteviging van de noodzakelijke waarden en normen die kunnen bijdragen aan de vermindering van corruptie. Ethiek en moraal zijn belangrijk om dit soort maatschappelijke vraagstukken in combinatie met zware straffen afdoende aan te pakken. Ook hier ligt een verantwoordelijkheid voor een ieder in de samenleving: van ouders tot onderwijzers van geestelijken tot bedrijfsleiders alsook de politionele en controle autoriteiten.

Geachte voorzitter. Naast het verspreiden van 'fake nieuws' wat ik eerder heb opgenoemd wordt ons maatschappelijk fundament ook verzwakt, door persoonlijke aanvallen aantijgingen en beschuldigingen naar elkaar toe. Alleen met het doel de ander vaak op een anonieme wijze persoonlijke schade te willen toebrengen. Dit is zeer ernstig en afkeurenswaardig.

Dit moeten wij niet stimuleren en niet overdragen aan de volgende generatie.

Alles wat wij met z'n allen doen is om de duurzame continuïteit vrede veiligheid en welvaart in ons land te waarborgen voor ons en vooral voor de volgende generatie.

En die generatie is reeds in ons midden: onze jeugd moet niet in een wachtkamer geplaatst worden. Neen! Zij moeten nu reeds betrokken worden in dit proces van overdracht. Zij moeten participeren en de gelegenheid krijgen om deelgenoot te zijn van dit moderniseringsproces waarin

creativiteit innovatie en technologie een belangrijke drijfveer is. Bij de aanpak van bijna alle problemen zal het gebruik van ICT en moderne Kunstmatige Technologie een fundamentele rol spelen. In het komend jaar zal de Regering hier specifieke aandacht aan besteden onder andere met de inrichting van een speciale “science and technology campus” waar niet alleen Surinamers maar ook andere Caribische jongeren bij betrokken zullen worden.

Laten wij onze horizon verbreden en meer kennisnemen van hetgeen om ons heen gebeurt.

Geachte voorzitter. Wij Surinamers weten wat klimaatsverandering inhoudt, want we ervaren de verandering regelmatig in de vorm van de verschuiving van onze klimaatseizoenen, de overmatige regen, soms droogte, de schade aan onze kust etc. Op verschillende terreinen worden activiteiten ondernomen om enerzijds mitigerende en adaptatie maatregelen te treffen. Anderzijds worden voorbereidingen getroffen om optimaal gebruik te maken van een verhoogde mate van klimaatfinanciering waaronder de handel in carbon kredieten.

Naast de klimaatcrisis kampt de wereld ook met een crisis op het gebied van biodiversiteit alsook de crisis van ongelimiteerde vervuiling van de leefomgeving. Vandaar dat gesproken wordt van een “drie dubbele milieucrisis”. Op al deze gebieden heeft Suriname een belangrijke rol te vervullen. Het milieubeleid wordt op grond hiervan in samenwerking met externe deskundigen en organisaties op een veel hoger niveau gebracht dan voorheen. Een specifiek initiatief heeft inmiddels wereldwijde aandacht getrokken en dat is de bescherming van onze kust. Dit middels de

beplanting van aangetaste gebieden met mangrove die als een obstakel zijn voor kust erosie maar ook een eigen ecosysteem vertegenwoordigen en als “carbon sink” functioneren. Op basis van de getoonde interesse van bilaterale partners internationale organisatie en het binnen- en buitenlandse bedrijfsleven, heeft de Regering besloten de betrokken functionarissen en instanties te ondersteunen, door middel van het oprichten van een “Mangrove Fonds”. Deze zal voor het eind van dit jaar gerealiseerd worden. Ook wordt overwogen in samenwerking met betrokken stakeholders om bestaande instituten verder te institutionaliseren ten behoeve van het planten van Mangrove.

Geachte voorzitter. Ons land heeft enorme potenties in de agrarische sector het toerisme en thans nog in de extractieve industrie met goud graniet olie en gas. En met de olie en gas, kijken wij uit naar het besluit van de internationale oliemaatschappijen, met betrekking tot ‘the final investment decision, welke voor het komend jaar is geprojecteerd. Niet alleen vereist de verdere ontwikkeling van deze sectoren veel kapitaal maar ook expertise en arbeidskrachten welke wij thans niet in voldoende mate kunnen aanbieden. De Regering is voornemens ook met betrokkenheid van dit college de eerste lijnen van een bevolkingspolitiek uit te zetten. Voor mij is één gegeven duidelijk: met 600.000 personen in Suriname ongeveer 150.000 huishoudens gaan wij niet in voldoende mate de aangegeven sectoren kunnen ontwikkelen, en daardoor ook niet optimaal kunnen verdienen voor de verdere ontwikkeling van ons land. Een deskundig team is doende de mogelijkheden van een “citizenship by investment program” te bestuderen. Evenzo

wordt specifieke aandacht geschonken aan het toestaan aan bedrijven om onder bepaalde voorwaarden arbeidskrachten uit het buitenland aan te trekken. Beide initiatieven zullen een positieve bijdrage leveren aan onze verdien capaciteit en verdere ontwikkeling van de productiesector. Uiteraard wordt hierbij rekening gehouden met de internationale regelgeving ter zake en ons nationaal wettelijk kader. Wij hopen dat deze discussie op een zakelijke en nuchtere wijze onderbouwt met data en solide analyses met betrokkenheid van relevante stakeholders gevoerd kan worden.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblee. Een ander belangrijk element van ons maatschappelijk bestel is de mate waarin orde en publieke veiligheid gegarandeerd moet worden. Zonder twijfel moeten op dit gebied nog meer inspanningen getroost worden. De relevante ministeries zijn reeds begonnen met het opstellen en uitvoeren van een criminaliteitsbestrijdingsplan. De georganiseerde criminaliteit zal intensiever aangepakt worden in samenwerking met internationale partners. Hiertoe bestaan reeds intensieve relaties met regionale en internationale organisaties. Tijdens mijn recent bezoek aan de Verenigde Staten zijn nieuwe afspraken gemaakt met betrekking tot versterking van onze capaciteit en nauwere samenwerking.

In termen van het verzekeren van publieke veiligheid zal ook verder gewerkt worden op de volgende gebieden. De verkeersveiligheid zal opgevoerd worden om het aantal verkeersdoden en slachtoffers aanzienlijk te verminderen. Naleving zal versterkt worden. Verder komt er meer en stringente controle maar ook uitgebreide strafvoorzieningen. De aanpak van bijzondere strafbare feiten zoals vervuiling

van milieu illegale houtkap stropen van beschermdediersoorten. Gefaseerde uitbanning van kwikgebruik in de kleinschalige goudsector alsook door “skalians” zal integraal geïntensiveerd worden. De verstoring van de openbare orde door middel van geluidshinder en overlast zal eveneens effectiever en versneld worden aangepakt.

Geachte voorzitter. Ons nationaal productiesysteem moet grondig heringericht worden en onze arbeidsproductiviteit geoptimaliseerd waardoor ons gezamenlijk verdienvermogen kan groeien. In de gemeenschap wordt thans gesproken over de koersontwikkeling en de koopkracht van onze munteenheid.

Inderdaad zijn dit enorm belangrijke elementen van ons financieel systeem en van eminent belang om een beeld te krijgen van de stand van onze economie. Tegelijkertijd stel ik vast voorzitter dat de wisselkoers een reflectie is van objectieve factoren zoals vraag en aanbod van valuta en subjectieve factoren zoals speculatie en vertrouwen. De indruk alsof de Regering gewoon op een knop kan drukken om de prijs c.q. de waarde van valuta en onze SRD te beïnvloeden is daarom een incorrecte. Wanneer ik zo'n observatie maak voorzitter en leden dan is het niet om schuldigen te zoeken of een bepaalde regering te verwijten. Maar ik vraag U om realistisch te zijn. We moeten vooruitkijken we moeten nu beoordelen hoe we onze economie willen inrichten. Op basis van wat we hebben op basis van wat de toekomst biedt en op basis van de samenwerking met actoren in het buitenland.

Tot dusver werd onze levensstandaard gevoed met gelden die we voor een groot deel niet zelf verdiend hadden maar geleend. Onderdeel hiervan is de subsidie van de overheid voor diensten die normaliter tegen marktprijs geleverd moesten worden. Dit heeft geresulteerd in een vorm van schijnwelvaart en een verwachtingspatroon dat de overheid toch altijd inkomt. Wij gaan moeten afstappen van deze attitude. Een ieder die in staat is te werken zal uiteindelijk voor zijn of haar eigen inkomen moeten zorgen.

Dat we nu door een intens en pijnlijk proces van gezondmaking moeten gaan is mede het gevolg van hetgeen ik u tot nog toe heb voorgehouden. Maar ook omdat we een economie hebben overgenomen die steeds minder produceerde en gebukt gaat onder een hoge schuldenlast. Die problemen moeten we als eerst in het traject van het ontwikkelen van een gezonde economie oplossen en dat is ook het doel van ons Herstel Programma. Het eerste traject ons eigen Herstel Programma welke reeds in uitvoering is als onderdeel van het Meerjaren Ontwikkelings Programma en de afspraken in het kader van het Tripartiet Overleg. Hieraan is gekoppeld het IMF-programma dat voor een periode van drie jaar wordt uitgevoerd.

Voorzitter. Eerder heb ik aangegeven dat wij terdege bewust zijn dat de maatregelen ter gezondmaking van de economie voor velen ondraagbaar worden en dat ook veel aandacht geschonken moet worden aan armoedebestrijding. Het is om deze reden dat ik tijdens mijn officieel bezoek aan de

Verenigde Staten recentelijk in Washington DC met de Managing Director van het Internationale Monetaire Fonds mevrouw Georgieva Kristalina heb gesproken en uitgelegd heb dat de sociale impact op de samenleving ondraagbaar wordt. Dit mede door de veranderde omstandigheden in de wereld die een herstel zoals geprojecteerd ook bemoeilijken. Wij hebben het IMF voorgesteld na te gaan op welke wijze elementen van de Extended Fund Facility aangepast kunnen worden zodat bepaalde maatregelen getemporiseerd kunnen worden. Ook is voorgesteld na te gaan welke andere opties bestaan om sommige van de te nemen maatregelen anders uit te voeren. Alsmede de ondersteuning naar het volk op zodanige manier te doen dat er geen negatieve effecten op de inflatie en de koers hieruit voortvloeien. Ik en ook de Managing Director van het Internationale Monetaire Fonds hebben reeds melding gemaakt dat het IMF openstaat voor deze aanpak. In de komende weken zullen de technische gesprekken voortgezet worden om deze aanpak te vertalen in een nieuw uitvoeringsschema.

Tegelijkertijd meneer de voorzitter gaat de Regering voort met het informeren van onze vrienden en partners internationaal om steun te mobiliseren voor deze nieuwe aanpak. In dit verband is gesproken met verschillende landen zoals de Verenigde Staten Japan Nederland Engeland Brazilië Canada etc.

Het vervolg van het traject naar structurele hervorming op basis van onder andere het herstelplan bestaat uit enerzijds een weldoordachte visie op duurzame sociaal- economische ontwikkeling welke primair gericht is op versterking van de output uit de geïdentificeerde productiesectoren alsook het koesteren van ons milieu. En anderzijds een gezamenlijke

aanpak met strategisch partnerschap met het bedrijfsleven en de vakbeweging ondersteund met faciliterende voorzieningen, zoals het Productie Fonds KMO Fonds NOFA en belasting-incentieven.

Voor de verdere economische ontwikkeling van ons land is het ook belangrijk dat het bedrijfsleven zich transformeert. Van voornamelijk op handel en import gericht handelen en financiering naar innovatief ondernemerschap exportgerichtheid en importvervanging. In het partnerschap dat wij als Regering met het bedrijfsleven beogen zal er ruimte bestaan voor gezamenlijk werken.

Aan zaken als “Ease of Doing Business” “Local Content Policy” marktexpansie en het verbeteren van het investeringsklimaat middels het geven van incentives. Alsmede het gereed hebben van wet- en regelgeving zoals de investeringswet.

Ook blijven wij werken aan het aantrekken van investeerders. Daarom hebben wij reeds het bedrijfsleven uitgenodigd om voor de “Suriname Investment and Trade Agency” (SITA) de CEO aan te leveren. Via dit instituut zullen wij in staat zijn op een meer professionele wijze investeerders aan te trekken, om onze Surinaamse producten en unieke verworvenheden zoals cultuur cuisine flora en fauna te “exporteren”.

Geachte voorzitter. Daarom doet het mij goed dat afgelopen maandag 26 september 2022 de CARICOM Interactive Marketplace Suspension Procedure, CIMSuPro in gebruik genomen is. CIMSuPro is het virtuele platform waar een bedrijf vrijstellingen van invoerrechten kan aanvragen. De wachttijden die ontstaan bij de verzoeken voor opheffing van het gemeenschappelijk invoertarief bij importen van buiten de CARICOM, zullen aanzienlijk worden verkort van drie

werken naar maximaal vijf werkdagen. Ook via hier kunnen wij nu ons Surinaams product aanbieden aan de regio.

Geachte voorzitter. Ons fiscaal systeem en de douanediens zal versterkt moeten worden om de inkomsten van de staat substantieel te vergroten om de faciliterende voorzieningen te kunnen financieren. Ook hier zal de functionele samenwerking met internationale ontwikkelingsinstituten en financiële instellingen cruciaal zijn.

Naast inkomstenverhogende maatregelen zal de Regering voortgaan met de vermindering van overheidsuitgaven. In de afgelopen periode is dit een grote uitdaging geworden vanwege de extra loonuitgaven om koopkracht te behouden en de continuering van subsidies op essentiële goederen.

Uiteindelijk zal alleen een gebalanceerde begroting gerealiseerd worden als, de inkomsten toenemen, het overheidsapparaat gereduceerd wordt en de nodige efficiencyoperaties waaronder afstoten van bepaalde taken worden doorgevoerd. Pas dan zal de dienstverlening vanuit de overheid geoptimaliseerd kunnen worden.

Als onderdeel van de Public Sector Reform programma welke tot doel heeft een efficiënte en productieve overheidsoperatie opzetten zullen o.a. de volgende activiteiten uitgevoerd worden:

- De versterking van capaciteit door middel van training en mentorship van bestaand kader;
- Het verbeteren van de beloning van hoger kader ter voorkoming van vertrek naar het buitenland of het bedrijfsleven;
- Het strikt implementeren van de personeelsstop;

- Het gefaseerd afvloeien van personeel in eerste instantie met behoud van voorzieningen voor een vastgestelde periode;
- De verdere automatisering van overheidsprocessen maar eerst verbeteren van de processen;
- Het outsourcen dan wel commercialiseren van niet essentiële kerntaken van de overheid en;
- Het stimuleren van “public-private-partnerships”.

Geachte voorzitter. De werkgroep Parastatalen van de Regering onder coördinatie van de Minister van Financiën en Planning heeft inmiddels het rapport in de finale fase op basis waarvan de Regering vervolg besluiten zal nemen. Besluiten met betrekking tot stroomlijning van deze groep van staatsbedrijven. Het is nu al duidelijk dat een belangrijk deel van de parastatale bedrijven afgestoten dan wel gecommmercialiseerd en geliquideerd kunnen worden. Dit zal tot besparingen leiden en in sommige gevallen ook de stopzetting van subsidies. De werkgroep “Local Content” bestaande uit vertegenwoordigers van: het Ministerie van Buitenlandse Zaken International Business en Internationale Samenwerking Staatsolie en het bedrijfsleven, zal volgende week hun finale bevindingen presenteren aan de Regering. Op basis hiervan zullen verdere besluiten over de vorm en inhoud genomen worden.

De werkgroep “Ease of Doing Business” welke onder coördinatie staat van de Minister van Economische Zaken Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal voor eind van dit jaar vaststellen op welke wijze onze ranking op de “Ease of Doing Business” index sterk verbeterd kan worden. Dat met assistentie van internationale partners het Surinaamse bedrijfsleven en in samenspraak met relevante

lokale autoriteiten.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblée. In de afgelopen periode is zeer intensief gewerkt aan het inventariseren en herstructurering van de schuldenlast welke uit verschillende soorten schulden bestaat.

De multilaterale leningen aan financiële instellingen in deze periode moesten doorbetaald worden hetgeen een bijzondere druk legt op de beschikbaarheid van deviezen.

Hiernaast zijn binnenlandse schulden in beeld gebracht inclusief die bij de Centrale Bank van Suriname en uiteindelijk is afgesproken dat deze niet ingekort zullen worden.

In termen van het buitenland bestonden de schulden uit de leningsovereenkomsten aangegaan met particuliere banken die met een overheidsgarantie werkzaamheden hebben verricht de zogenaamde "Oppenheimer-leningen" en de officiële crediteuren India en China. Voor wat betreft de eerste categorie is overeenstemming bereikt na collectieve onderhandelingen onder auspiciën van de Paris Club. De gesprekken met de crediteuren zijn gaande en worden voortgezet in een constructieve sfeer.

De crediteuren India en China zijn met het technisch team nog in onderhandeling over de herschikking en er is goede hoop dat deze nog voor het eind van het jaar afgerond wordt.

Ik maak van dit moment gebruik om mijn dank uit te brengen aan de Minister van Financiën en Planning de heer Armand Achaibersing. De excellente wijze waarop hij vanaf het begin van dit Kabinet de vele diepgaande en veelzijdige financiële problemen heeft aangepakt, in binnen- en buitenland en in

vele opzichten het traject voor financiële gezondmaking van onze economie heeft ingezet is memorabel. Het is jammer dat Minister Achaibersing het werk vanwege persoonlijke redenen niet heeft kunnen afmaken maar de Regering zal voortgaan op de door hem ingeslagen weg. Nogmaals onze dank aan Minister Achaibersing voor zijn bijdrage en kameraadschap en in een goed gesprek met hem heeft hij aangegeven beschikbaar te blijven voor het geven van verdere ondersteuning aan het regeerbeleid. Wij wensen hem veel sterkte en spirituele kracht toe.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblée.

Vanuit het perspectief van de bevolking is de vertaling van duurzame ontwikkeling: het wonen en werken in een samenleving waar de koopkracht de mogelijkheden biedt op een goed leven waar men zich veilig voelt en goede voorzieningen aanwezig zijn op het gebied van gezondheidszorg onderwijs huisvesting en de sociale zorg. En wie wil dat nu niet? Dit is waar het volk recht op heeft.

Daarom zal het Ministerie van Volksgezondheid de toegang tot gezondheidszorg landelijk vergroten. Bij de opbouw van ons land hebben we gezonde mensen nodig. Die verantwoordelijkheid om goed voor jezelf te zorgen ligt bij elk één van ons. Wij moeten onszelf weerbaar maken.

Gezonde leefstijlen om ziekten te voorkomen moet grote prioriteit krijgen op alle niveaus. Daar waar we dat niet kunnen voorkomen moeten burgers ongeacht waar ze wonen toegang hebben tot kwalitatieve goede zorg en medicamenten. Dit jaar hebben we SRD 100 miljoen beschikbaar gesteld om de zorg in ziekenhuizen te

verbeteren. De investeringen in de zorg gaan door. We gaan veel meer samenwerken in de zorg om het hoogste rendement eruit te halen. Maatschappelijke en economische vraagstukken als de inflatie de koersontwikkeling en de beschikbaarheid en prijzen van basisbehoeften hebben de bijzondere aandacht van de Regering.

De Regering is in continue overleg met de verschillende actoren voor wat betreft de koersontwikkeling om die zo goed als mogelijk beheersbaar te houden. Er zijn afspraken gemaakt voor wat betreft, de implementatie van maatregelen die de koersstijging moeten beteugelen. Het Ministerie van Financiën en Planning en de Centrale Bank van Suriname zijn belast met de uitvoering en monitoring.

De maatregelen betreffen o.a:

- De voortzetting van de zogenaamde retentieregeling;
- De norm voor “long posities” bij de banken verlagen naar 5% zodat een groot deel van de valuta bij de banken beschikbaar komt voor financiering van importen en andere uitgaven;
- De vaststelling en monitoring van de koersnoteringen zodat een meer realistisch beeld van de koersontwikkeling kan worden verkregen en indien buiten de toegestane IMF-marge voor wat betreft de toename op dag-basis het instrument van valuta-interventie inzetten;
- Het opzetten van een valutamarkt waar vraag en aanbod de prijs van de koers zullen bepalen op vooraf vastgestelde dagen.

Het gestructureerd overleg van banken cambio deviezencommissie Centrale Bank en de financiële sector

wordt voortgezet komende dagen om te komen tot stabilisering van de koers. De kwestie van de koersontwikkeling zal ook onderdeel zijn van het IMF-overleg in het kader van herziening van het IMF-programma.

Voorzitter, ook met betrekking tot de import van de basisgoederen en grondstoffen is de Regering in regelmatig overleg met de importeurs om regelmatige aanvoer te garanderen. Ook het overleg met betrekking tot het creëren van mechanismen en procedures om de geïmporteerde goederen op betaalbaar niveau te houden voor de consument zal gecontinueerd worden met importeurs consumenten bond en andere relevante stakeholders. Het Ministerie van Economische Zaken Ondernemerschap en Technologische Innovatie zal de prijscontrole effectiever ter hand nemen waarbij niet geschroomd zal worden om bedrijven die buiten alle afspraken om de prijzen opdrijven aan te pakken en indien nodig tot verscherpte maatregelen overgaan inclusief het intrekken van vergunningen. Voorzitter ik wil nadrukkelijk stilstaan bij een andere belangrijke beleidsprioriteit van deze Regering: de ontwikkeling van het binnenland. De Regering is van oordeel dat ontwikkelingsinspanningen overal op het territoire van ons land moeten plaatsvinden.

Rurale gebieden hebben net zoveel recht op een leefbaar klimaat als urbane gebieden. In de afgelopen maanden hebben binnenlandbewoners op een zeer onaangename wijze de impact van klimaatverandering ervaren. De Regering is reeds begonnen om in overleg met de lokale gezagsdragers en de

gemeenschappen na te gaan op welke wijze meer structureel een oplossing gevonden kan worden voor het ongerief welke overstromingen veroorzaken. Inmiddels is er ook overleg geweest met de alliantie van kleine eilandstaten in de marge van de VN-vergadering van de afgelopen week in New York waarbij de 'loss and damage' financiering ook opgenomen is voor financiering. Dit bovenop de financiering van mitigatie en adaptatie. De Regering is doende het binnenland te voorzien van verschillende utiliteiten zoals water en elektriciteit. Er is reeds veel bereikt in dit opzicht. Thans wordt ook gewerkt aan de betrokkenheid van de lokale bewoners aan de productieve ontwikkeling zoals in de mijnbouw de agrarische sector en het toerisme. Een ander belangrijk aspect van de verdere ontwikkeling van het binnenland zijn de verbindingen: te land te water en te lucht. Mede door de hoge transportkosten en onregelmatige beschikbaarheid van transport zijn de prijzen van basisbehoeften enorm gestegen. De regering is doende om op dit stuk de nodige maatregelen te treffen.

Onderwijsfaciliteiten in het binnenland zijn eveneens aangetast en een structurele aanpak is nodig om onderwijs in het binnenland te garanderen. Met betrekking tot lokale economische bedrijvigheid baren de gevolgen van milieuaantasting van de kleinschalige mijnbouw veel zorgen.

De vernietiging van grote delen van het binnenland met de stroombeddingen hebben als resultaat dat de biodiversiteit onherstelbaar wordt aangetast. Het gebruik van kwik en andere giftige chemicaliën vormen een bedreiging voor onze flora en fauna maar ook de personen die hiermee in aanraking komen. De Regering zal in 2023 harde maatregelen

moeten treffen om het gebruik van kwik aan banden te leggen.

Voorzitter. We moeten ons ervan bewust zijn dat met de verdere openstelling van de het binnenland de invloeden van de “stad” op het leven in het binnenland zullen toenemen. Het is belangrijk dat de leefgewoonten culturele gebruiken de taal en de verbale kennis van de inheemsen en de marrongemeenschappen hiermede niet verloren gaan. Er ligt hier een enorm belangrijke taak voor de gemeenschappen zelf.

Voorzitter. Het recht op onderwijs voor een ieder krijgt nu daadwerkelijk haar beslag. Over het hele land worden voorzieningen getroffen om onderwijs bereikbaar te maken. Ook op dit vlak zijn er hervormingen nodig die moeizaam omarmd worden. De regering heeft meer dan SRD 100 miljoen vrijgemaakt voor de verbetering van de leeromgeving waaronder renovatie van schoollokalen sanitair en andere infrastructurele voorzieningen. Veel inspanning wordt geleverd voor de motivatie en bijscholing van leerkrachten waardoor hun capaciteit opgevoerd kan worden. Het curriculum wordt gemoderniseerd en de betrokkenheid van ouders wordt gestimuleerd. Ook voor het groeiend aanbod van particulier onderwijs is er aandacht. Zo wordt geïnvesteerd in de verbetering van het toezicht op deze instellingen waardoor de gemeenschap beschermd wordt. Binnen dit betoog vergeten we niet dat ook het cultuurbeleid speciale aandacht behoeft. Binnen ons onderwijssysteem vindt er een hervormingstraject plaats waarbij overleg wordt gepleegd om met breder draagvlak en met betrokkenheid van alle partijen te komen tot een systeem wat weerbaar is aan de huidige situatie. De overheid heeft als plicht alle

maatregelen c.q. randvoorwaarden te treffen teneinde adequate huisvesting te garanderen voor elke Surinaamse burger woonachtig in Suriname. Het beleid richt zich derhalve op de woningbouw en de facilitering hiervan maar ook op andere vormen van facilitering die te maken hebben met het verbeteren van woonomgeving de veiligheid het milieu en het wonen. Voor wat betreft huisvesting zal er verder aandacht besteed worden aan de beleidsmaatregel sociale woningbouw voor de minderdraagkrachtige burgers. Er wordt hierbij gedacht aan onder andere arbeidsongeschiktheid langdurige ziekte slachtoffers van onder andere natuurgeweld.

Voor wat betreft het Sociaal beleid zal in het komend begrotingsjaar de regering meer en specifieke aandacht hebben voor;

- Onze seniore burger jongeren personen met een beperking prioriteit geven aan grote gezinnen binnen het sociaal beleid;
- Bouwen van een opvanghuis voor seniore burgers;
- Opvang en begeleiding voor slachtoffers van seksueel misbruik en huiselijk geweld;
- Steun voor kinderen uit districten om hun studie in de stad te continueren en;
- Steun aan patiënten uit districten die voor medische zorg in de stad moeten verblijven.

Voor wat betreft infrastructurele voorziening is er reeds geruime tijd een programma van verbetering waarbij nu in verschillende districten de wegen worden hersteld trenten worden opgehaald bruggen worden gemaakt. Alsook vervanging van pompgemalen door middel van een

schenking van de regering van Japan van 15 miljoen USD-dollar. Dit alles om de fysieke leefbaarheid in de samenleving te bevorderen. De landbouwsector is een zeer belangrijke sector die duurzaam ontwikkeld moet worden met aandacht voor cultuur en natuur. Internationaal stijgen prijzen voor voedsel. Door zoveel mogelijk zelf voedsel en fruit te produceren en deze beschikbaar te maken voor het volk kunnen we de economie stimuleren. De focus ligt voornamelijk om gezonde groente fruit en aardvruchten te produceren en daar veel meer voorlichting over te geven. Vooral nieuwe teelttechnieken moeten gestimuleerd worden om jong ondernemerschap te bevorderen ook in het binnenland. Zelfvoorziening zal ook onze eigen identiteit vergroten en solidariteit vergroten. Vooral jongeren moeten gestimuleerd worden om meer fruitbomen te planten. Wij gaan financiële mogelijkheden creëren om fysieke infrastructuur zoals tractoren waterpompen en andere equipment te kunnen aanschaffen. Ook opzetten en versterken van landbouwcentra in stad en district zal versterkt worden. In samenwerking met China komt een agrarisch praktijk centrum op Tijgerkreek. Ook een multifunctionele markthal wordt opgezet op Mariënburg. De export van groente en fruit naar de CARICOM zal onderzocht en aangepakt worden. Hiertoe wordt de afbouw en herinrichting van het landbouw laboratorium afgerond en is de start van de 'frozen food' facility een feit.

Onze rijstproductie zal gestimuleerd worden om 30.000 hectare meer te planten dan het vorig jaar. Dit zal niet alleen lokaal voedselzekerheid creëren maar ook deviezen genereren. Met betrekking tot veeteelt worden nu mogelijkheden uitgewerkt om lokaal mais en soja te telen. Er

zullen maatregelen getroffen worden aangaande ras behoud en stimulering van de sector. Een groot deel van de melkproductie moet van onze eigen veestapel.

Met betrekking tot de zeevisserij gaan we overbevissing voorkomen door verdere regulering en meer controle door de kustwacht in onze wateren te verrichten. Nieuwe vis technologieën moeten de ecologie beschermen.

Geachte voorzitter. Er is hard gewerkt aan het verbeteren van ons imago wereldwijd. Dit beleid zal voortgezet worden gezien de enorme interesse welke thans bestaat voor Suriname. Het buitenlands beleid is een investering in onze toekomst als deel van de regio en de wereld. Niet aanwezig zijn betekent de facto simpelweg dat we onszelf uit de markt zullen prijzen. Aanwezig zijn betekent anderzijds dat we kunnen communiceren met onze partners en ons verhaal onze visie ons land onze investeringsmogelijkheden onze diversiteit en cultuur kunnen uitdragen. Dit is enorm belangrijk om het beeld dat men had over Suriname te verbeteren en om het fundament te leggen voor handel investeringen en functionele samenwerking. In de internationale gemeenschap verwacht men ook dat landen als Suriname hun visie uitdragen een mening hebben en voorstellen doen voor internationale vrede en veiligheid. Dit maakt dat wij als partner worden gezien en uit deze duurzame partnerschappen moeten wij uiteindelijk wederzijds voordeel halen maar ook dat wij onze nationale belangen kunnen behartigen middels het aangaan van partnerschappen. Tijdens mijn recent bezoek aan Washington DC en de zevenenzeventig vergadering van de Verenigde Naties is dit duidelijk gebleken. De belangstelling - en ik wil bijna ook zeggen "het respect" - voor ons land neemt

toe. Wij worden betrokken bij belangrijke ontmoetingen en worden niet meer beschouwd als een land waar je met een grote bocht omheen moet lopen.

Gedurende de weinige dagen heeft ons land niet alleen substantiële bijdragen geleverd aan de discussies over klimaatverandering de situatie in Haïti het vraagstuk van de schuldenproblematiek etc. Maar ook bilateraal zowel formeel als informeel gesprekken gevoerd over samenwerking op het gebied van handel het aantrekken van investeerders het verbeteren van de luchtvaartverbindingen functionele coöperatie op het stuk van veiligheid energie carbon credits onderwijs landbouw visserij veeteelt wetenschap en cultuur etc. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken International Business en Internationale Samenwerking zal aan uw college zo spoedig mogelijk een integraal verslag doen toekomen.

Het buitenlands beleid kan handels- en investeringsovereenkomsten aangaan, luchtvaartovereenkomsten onderteken etc., maar uiteindelijk is dat alleen deuren openen naar handel en een grotere markt. Het bedrijfsleven dient dit verder op te pakken en de concrete samenwerking met het bedrijfsleven in die nieuwe markten aan te gaan. Een ander voordeel van intensieve “internationaal engagement” is dat wij langzaam maar zeker capaciteit zullen ontwikkelen om de “Surinaamse” aanwezigheid in regionale en internationale organisaties systematisch te vergroten. Met verschillende organisaties is hierover gesproken maar vaak voldoen onze kandidaten nog niet aan de eisen van de functieprofielen.

Voorzitter. Suriname heeft dit jaar voor het eerst een rapportage gepleegd van onze nationale inspanningen met

betrekking tot de “Sustainable Development Goals” gedurende de High Level Forum in New York in april van dit jaar. De “Sustainable Development Goals” blijven voor ons land een goede richtlijn voor maatschappelijke hervormingen en een kompas voor duurzame ontwikkeling.

Inmiddels is de Nationale Sustainable Development Goals Commissie geïnstalleerd en is een Sustainable Development Goals Platform met verschillende relevante belangengroepen opgezet. De uitvoering van de Sustainable Development Goals is niet alleen de verantwoordelijkheid van de Regering maar van elke organisatie en individu in de samenleving.

Inmiddels is in CARICOM verband en met Nederland afspraken gemaakt om nauw op dit gebied samen te werken. Ik zie een bijzondere rol voor onze diaspora in Nederland de Verenigde Staten en andere delen van de wereld in de verdere ontwikkeling van ons land. Echter is het hier wel belangrijk om te benadrukken dat de diaspora gemeenschap bij haar betrokkenheid als uitgangspunt zal moeten hebben: wat jij voor het land kan doen; in plaats van wat het land voor jou kan doen. Hiertoe zijn institutionele mechanismen opgezet die verder geoptimaliseerd zullen worden. Met Nederland is de optie besproken van een maatregel dat Surinaamse Nederlanders met behoud van hun financiële en sociale voorzieningen voor korte dan wel langere tijd hun bijdrage in Suriname kunnen leveren. Ook de mogelijkheid voor gepensioneerden die met behoud dan wel transfer van hun oude-dag-toelagen inclusief de medische verzekering permanent dan wel gedeeltelijk hun verblijf in Suriname kunnen hebben.

Tijdens het recente bezoek van de Nederlandse Premier zijn concrete afspraken gemaakt omtrent uitbreiding van de

functionele samenwerking via het Makandra Project de afhandeling van de restant middelen en de politieke ondersteuning bij de schuldherschikking en het IMF-programma. Deze en andere besproken issues zullen tijdens een Hoog Ambtelijke consultatie in november a.s. afgehandeld worden.

Geachte voorzitter. Het ingezette beleid om strategische samenwerkingsverbanden aan te gaan met geselecteerde landen in de regio heeft tot doel de bilaterale betrekkingen aan te halen economische samenwerking op strategisch niveau en de culturele samenwerking te bevestigen te verbreden en te verdiepen. Dit beleid moet leiden tot consensus en het gezamenlijk optrekken in internationale en regionale organisaties met betrekking tot regionale uitdagingen en internationale vraagstukken. Het vormen van allianties op dit niveau vormt een goede basis om de samenwerking uit te breiden naar andere beleidsgebieden zoals handel, investeringen, onderwijs, cultuur, communicatie en transport. Inmiddels zijn strategische samenwerkingsovereenkomsten met Guyana Brazilië en Barbados aangegaan. In de komende periode zullen ook soortgelijke allianties met Trinidad en Tobago Jamaica en Nederland gesloten worden.

Voorzitter. Reeds geruime tijd wordt via de media berichten gelanceerd voornamelijk gevoed door berichten uit ons buurland Guyana omtrent de afgifte van visvergunningen aan Guyanese vissers. Terwijl wij bewust zijn van de historische realiteit in deze kwestie is ons standpunt nadrukkelijk bepaald door de vigerende wet- en regelgeving in ons land. Het is onzerzijds geen intentie om via de media omtrent complexe en gevoelige bilaterale kwesties te communiceren

hetgeen ook kenbaar is gemaakt aan onze Guyanese collega's. De Surinaamse regering blijft vasthouden om deze issues via de gebruikelijke diplomatieke kanalen te bespreken hetgeen op verschillende momenten in de afgelopen periode is gebeurd. Er is reeds overeenstemming dat het overleg gecontinueerd wordt waarbij de agenda en aanpak op ministerieel niveau verder besproken gaat worden. Wij zien de relatie met het buurland Guyana als een strategische. Al zodanig zal dat ook de focus van onze inspanningen blijven zonder het belang van Suriname aan te tasten inclusief een correcte en rechtvaardige behandeling van ons bedrijfsleven dat geïnvesteerd heeft in Guyana.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblee. Nog dit jaar zal de aanvraag voor het visumvrij reizen naar de Schengenstaten ingediend worden bij de Europese Commissie. De voorbereidingen hiertoe worden reeds getroffen. Inmiddels hebben enkele invloedrijke partners in Europa aangegeven dat zij de aanvraag zullen ondersteunen. Eenmaal ingediend zal een intensieve lobby campagne worden ingezet om de steun van alle 27 lid-landen van de Europese Unie te verzekeren. Ook in dit licht moet u de intensivering van onze internationale contacten met de Europese lidstaten gezien worden.

Geachte voorzitter. Uw college speelt ook een belangrijke rol in de sociaaleconomische ontwikkeling van ons land. Uw functie als wetgevend orgaan faciliteert de modernisering van onze samenleving maar ook de optimale inrichting van onze nationale economie ook in relatie tot het buitenland.

In het licht van de huidige financiële beperkingen en de uitvoering van het herstructureringsproces kijkt de regering uit naar de behandeling en afhandeling van belangrijke

wetgevingsproducten zoals het grondenrechten vraagstuk grondconversie de aanpassing van de kiesregeling en het in orde hebben van belastingwetgeving ter verbetering en het effectueren van inning van belastingen. Uiteraard heeft het college onder uw hamer diverse andere wetsproducten die ook van belang zijn voor de modernisering van ons wettelijk kader en het functioneren van onze samenleving. De uiteindelijke goedkeuring van de aangehaalde wetsproducten zullen een substantiële bijdrage leveren aan de oplossing van decennialange issues alsook aan de versterking van onze democratie en het electorale proces.

Geachte voorzitter. Ik ben mij ervan bewust dat in de politiek vaak harde standpunten ingenomen worden. Vaak standpunten waarvan men zich kan afvragen of die realistisch dan wel noodzakelijk zijn. Ik begrijp dat er aan beide kanten van het parlement en ook buiten kritische standpunten worden ingenomen en verwoord. Ik heb waardering voor die bijdrage. Niet alleen omdat het uiten van je mening onderdeel is van democratie en rechtstaat zoals nadrukkelijk vastgesteld in onze Grondwet maar ook omdat een kritische houding van parlementaire en buitenparlementaire groepen ons scherp houdt. Echter laat de kritische houding een constructieve zijn ter verheffing van de natie ter verbetering van het beleid en ook ter bevordering van de kwaliteit van de discussie. Met uw toestemming wil ik vandaag een beroep doen op al deze organisaties om vooral door te gaan met de kritische maar bovenal constructieve opstelling en als regering zullen wij daar goed naar luisteren en zo goed mogelijk daar gebruik van te maken. Ik heb vaker gezegd dat de ontwikkeling van ons geliefd Suriname niet alleen een verantwoordelijkheid is van de Regering of van de oppositie.

Suriname 's situatie van vandaag en in de toekomst is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van elke landgenoot waar die zich ook moge bevinden maar zeker onze broeders en zusters die gekozen hebben om in dit land te blijven wonen. Onze natie kan alleen goed en duurzaam ontwikkeld worden als eenieder collectief en individueel meewerkt en samenwerkt om zo optimaal mogelijk een vredig en welvarend Suriname te realiseren. Op basis van de gevoerde hearings in april en mei jongstleden zullen de verschillende platformen komende week worden opgezet welke uiteindelijk zullen uitmonden in een Nationaal Dialoog zodat de visie kritieken opvattingen uitdagingen etc., vertaald kunnen worden in betrokkenheid en maatschappelijke inzet bij het bij- en aansturen van het regeerbeleid.

Ik doe vandaag ook een beroep op de oppositie en alle andere organisaties in Suriname om niet alleen kritisch te zijn maar ook daadwerkelijk mee te helpen. Ik nodig u uit uw bijdrage ook op die manier te leveren. Nationale eenheid en saamhorigheid zijn belangrijke elementen. Ook politieke eenheid waar die afwezig is moet gedemonstreerd worden. Als hoofd van de regering is het mijn taak om het bestuur van het land te onderbouwen met het noodzakelijke politieke draagvlak, conform de afspraken gemaakt in het regeerakkoord.

U mag ervan overtuigd zijn dat ik in de komende periode hier nadrukkelijk aandacht aan zal schenken.

Geachte voorzitter. Leden van de Nationale Assemblee. Er is nog veel werk te verrichten. Er zijn vele uitdagingen. Ik heb reeds aangegeven dat zowel het traject van sociaaleconomisch herstel als ook de invloeden die van buiten komen en van invloed zijn op ons leven met veel

dreigingen en uitdagingen gepaard zullen gaan. Nogmaals het is de intentie van de regering om onze bestuurlijke inspanningen in de komende maanden vooral te richten op het mitigeren van de consequenties, die deze uitdagingen hebben op de Surinaamse bevolking in het algemeen maar op de minderdraagkrachtigen in het bijzonder.

Tijdens de aanstaande politieke beschouwingen zullen de maatregelen die in dit verband getroffen worden aan uw college worden voorgehouden. Ook jongeren zullen betrokken worden bij meer actuele vraagstukken zoals klimaatsverandering maar ook eigen waarden en normen. Dat een ieder dit oppakt, dat alle groepen een bijdrage leveren om de natie te versterken, om die bromtyi dyari meer bloei te geven.

De regering zal altijd haar deel doen maar de samenleving die individuele burger heeft ook een verplichting en daar is meer gemeenschapszin nodig.

Voorzitter. Geachte leden van dit college. Suriname is een mooi land met enorme groeimogelijkheden. Door gericht beleid en met nationale inspanning komen wij uit het diepe dal uit de crisis. Laten we dat koesteren.

Laten wij onze verantwoordelijkheden goed ter hand nemen en op basis daarvan de bijdrage definiëren.

Laten wij in solidariteit met de wereld leven maar laten wij ook in solidariteit met elkaar leven.

Voorzitter. U ziet dat we onze gebedsdiensten uitgebreid hebben in gebedshuizen op het onafhankelijkheidsplein en

op het paleis. Dit was nodig voor ons land omdat we voor grote uitdagingen staan waarvan we niet weten hoe ernstig de gevolgen nog kunnen zijn. Daarom zijn we afgelopen dagen in gebed gegaan omdat we overtuigd zijn dat God ons zal leiden naar het goede pad om uit de crisis te komen omdat we dat dagelijks zingen in ons volkslied: Gado de wi fisi man.

Laten wij daarom vooral in gebed blijven met elkaar en geloof blijven hebben in onze Schepper.

Laten we hiermede meer hoop energie kracht verkrijgen om door te gaan met onze missie als mens hier op aarde waarmee je door de Schepper gestuurd bent om God land en volk te dienen en met de geest van “mi kondre tru mi lobi yu” die niet alleen met woorden slechts uitgedragen moeten worden maar met name vanuit het hart bedank ik u voor uw aandacht.

God bless you all!
